

GLASNIK SHD GAZETTE

РЕШЕНА ЗАГОНЕТКА ГРБА МАЈСУРА MYSTERY OF THE ARMS OF MYSORE

Inside this issue:

Heraldic Motives from an Album of 1879

3 У прошлом броју

Descent of HRH Crown Prince Aleksandar II

Гласника поставили смо питање објашњења за мотив двоглавог белог орла у грбу индијске државе Мајсур. У међувремено дошли смо до текста Карла Фахингера, са допунама и исправкама Гинтера Матерна, под насловом

Russian Armorial Letters Patent

6 *Mysore Arms and Flags*. Тад рукопис се данас налази у Фахингеровој збирци у Музеју бродарства у Бремерхафену.

Heraldica curiosa

7 Аутор верује да је

Heraldic Art

8 грб у овом виду настао после 1881. године, што нас неодоливо асоцира на време настанка Новаковићеве концепције грба обновљене Краљевине Србије. Међутим, у истом рукопису дата је и илустрација грба Мајсуре преузетог из дела *Princely Armory* које је публиковано у Калкути поводом Дурбара 1877, па на вод о хералдичкој дефиницији која не би била старија од 1881. евидентно не стоји.

Order of St. Ioanikios

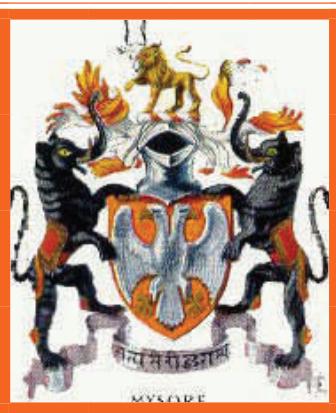
9 Покушајемо да овде у најкраћим цртама презентирамо и коментаришемо Фахингерово тумачење мајсурског грба.

Боја поља:

Наранџаста (у индијској терминологији *baghwa*). Амблематика наранџасту боју третира као посредника између хтоничне црвене и небеске плаве, и даје јој значење божанске љубави (отуда шафраново жута, односно наранџаста, одећа будистичких монаха).

Двоглави (сребрни) бели орао:

Према тумачењу Фахингера, ради се о Гандабхерунди, митској гигантској

10 птици индијске традиције, слично иранској Симурги или индонежанском Гаруди. Ригведе сматрају Гандабхерунду истоветним са Супарном, сином Џене (што буквално значи орао или јастреб, а у ђанизму је то симбол 14. тиртакаре Анатханатхе), што је пак друго име за појам "бхегрунда" (птица грабљивица, или страхобна птица). Име Супарна се преводи и као "птица сјајно разлистаних крила". Легенда повезује Гандабхерунду са гневом бога-лана Нарасимхе који је запретио да униши свет, па је изазвао Шиву да му се супротстави, а то је навело вечитог Шивиног супарника Вишну да се и сам умеша узвеши на себе обличје Гандабхерунде који се суочио са самим Шивом у обличју Шарабхе, звери са 8 ногу. У зависности од провенијенције предања, као победник из тог боја изашао је или Гандабхерунда или Шарабха. У једном другом предању облије Гандабхерунде приписује се Шиви, који је у том лицу

победио демоне из Трипуре.

Гандабхерунда се увек приказује као двоглави орао раширених крила, понекад са по једним слоном у свакој канци, што сведочи о његовој митској величини и снази. Гандабхерунду сматрају делом своје сакралне титуле и предаког наслеђа неколико династије класичне Карнатаке (Чалукја, Хојсала, краљеви Виђајанагара). Најранија представа двоглавог орла се налази у Таксили, и датира се у период упада Скита почетком наше ере. Фахингер цитира фрагмент једног епиграфа објављеног у Shikarpur 120, Epigraphica Carnatica, Vol. VII, Shimoga District, датованог у 1048. г. који гласи *धर्मम्, ख्राब्रौष्ठी, इस्तिनौल्यवौष्ठी दरेज्ल्यवौष्ठी ना वै रावना गंदाभेरुन्दि, निति ये बिलो, निति ये बिटि*. Међу иним примерима иконографије Гандабхерунде, аутор цитира лик ове птице као династичког знака локалних владара Дањакатаче у 12. и 13. веку, у дистрикту Гандар, па Гандабхерундин стуб подигнут у Белга-мију са фигуrom орла високом 1,2 м на стубу висине 8 метара. На том стубу лик има људско тело са две орловске главе, крила и четири руке, и приказан је како пруждире демоне.

Сматра се да су мајсурски краљеви почели да користе име Гандабхерунде као своју владајачку титулу од времена раџе Вадијара, по-
(Continued on page 2)

ХРИСТОС ВАСКРСЕ!
ВАКСТИНУ ВАСКРСЕ!

HAPPY EASTER
CHRIST HAS
RISEN

страна - Page 2

Чамунда, породично божанство Вадијара. *Chamunda, family deity of Wadiyars..*

Кришнараџа Вадијар, махараџа од Мајсур. *Krishnaraja Wadiyar, Maharaja of Mysore.*

Горе: Мајсурска коњица. Доле: Махараџа од Мајсур приликом великог празника дасере. Above: Mysore cavalry. Below: Maharaja of Mysore during annual Dussehra festival.

(Continued from page 1)

сле победе код Серингапата-ма 1610, или најкасније од владавине Чикадевараце Вадијара, за кога породична хроника наводи да је ту титулу добио од Великог Могула Аурангзеба. Хералдичка употреба Гандабхерунде, пак, ставља се у период владавине Шри Чамараџе IX Вадијара (1881-1894), мада - као што је већ речено - то датовање тешко може да се оправда.

Мото: девиза гласи *Сатјамеводхармјахам*, што би, наводно, требало да значи *Нека истина победи*, а надовезује се на већ цитирани епиграф.

Држачи грба: два црна лава слоновских глава називају се јали, и у древној индијској уметности обично имају улогу чувара степеништа као звери које бране принцип добра, а нападају принцип зла. Лавови носе црвена седла на леђима.

Челенка: Природни лав у пролазу држи у чељустима главу антилопе, која представља демона Махишу. Природни лав је звер на којој јаше богиње Чамунда, иначе аватаре богиње Дурге као победнице над два демона- Чандом и Мундом. Махиша је демон са главом бивола, такође побеђен у боју са Дургом (а разлог зашто се демон са главом бивола приказује у виду главе антилопе превазилази нашу амбицију). Дурга у лицу Чамунде је иначе заштитничко божанство мајсурског владарског дома Вадијар. Сами држава Мајсур, по величини као приближно данашња Француска, а по рангу међу другим индијским државама равна само Хајдерабаду, са правом владара на 21 топовски плотун у знак поздрава, носи име управо по побеђеном демону (буфало-махеш, демон-асура).

Године 1892. махараџа Чамараџа основао је Орден Гандабхерунде у четири степена:

1. степен: орден на ланцу са драгим камењем,
2. степен: орден на бисерној оградици,
3. степен: орден на златном ланцу,

4. степен: орден у форми златне гравије.

Орденски знак је имао форму двоглавог орла у полету окружених венцем, у највишој класи фигура орла и венац били су израђени од ру-бина, брилијаната и смарагда, а у нижим класама од дијаманата.

Орден је даван уз одређену титулу онима који су се истакли у државној служби, онима који су се истакли делима човекољубља, и за заслуге у просвети и култури. После 1940. године Орден је реформисан, па је формирана нова класа између пређашње 2. и 3. а 1942. је уведена нова највиша класа за Председнике мајсурске владе и Главног министра владе. У коначној верзији, после 1944. године, Орден је имао 7 класа: 1- за Премијере и Главне министре, 2- за Врховне судије, 3- за министре, судије Врховног суда и најважније сердаре, 4- за шефове одељења у министарствима, 5- за велике задужбине, 6- за заслуге у уметности и мање задужбине, и 7- за научнике и музичаре. Тони Мек-Кленахан, набољи познавалац одликовања старих индијских држава, наводи да је у периоду од 1892. до 1950. додељено укупно 304 Ордена Гандабхерунде, у свим класама. Када је додељиван припадницима Мајсурских Краљевских Копљаника, орденски знак је ношен о траци око врата, а трака је - у зависности од класе - била зелена, бела или тамно црвена.

Двоглави орао Гандабхерунда се налази и на аверсу Медаље за јавну службу, Медаљи за скаутске заслуге, као и на једној медаљи непознате намене где се Гандабхерунда налази у надвишењу.

This article explains motives in the heraldic achievement of the ancient Princely State of South India— Mysore. The explanation is based upon text written by Karl Fachinger, kindly provided by Ralf Hartemink from Netherlands.

The main charge upon filed Orange (baghwa) is a double headed eagle Argent with wings displayed inverted. This

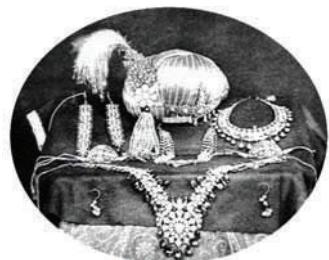
represents mythical huge bird Gandabherunda, closely related to Suparna, son of Syena, and probably derived from similar traditions of Iran and Indonesia.

Gandabherunda is credited to have assisted God Vishnu in his fight with Shiva. This figure was used by several of South-Indian dynasties (as Chalukya, Hoysala and Kings of Vijayanagar) as their emblem. The figure sometimes was represented with human body and four hands, sometimes as double-headed eagle holding in talons each an elephant.

Supporters of the Mysore Arms, devised sometimes between 1870 and 1881, are two lions with elephant heads, trunks and tusks, saddled and tasseled. The crest is a natural lion passant, being animal-vehicle of Goddess Chamunda, who holds in his mouth severed head of an antelope. The antelope represents buffalo-headed demon Mahisha, slaughtered by the Goddess.

The article proceeds with description of the Order of Gandabherunda, founded in 1892, which had resplendent insignia, and other Mysore awards that displayed figure of Gandabherunda.

D.A.

Мајсурске регалије. *Mysore Regalia.*